

خانه‌هایی برای تربیت نسلی درونگرا

بازی موجب افزایش خلاقیت کودکان می‌شود و تأثیر بسزایی بر هوش هیجانی و عاطفی و حتی منطقی آنان دارد. اما معماری آپارتمانی، امکان چنین رشدی را از کودکان می‌گیرد.

بازی موجب افزایش خلاقیت کودکان می‌شود و تأثیر بسزایی بر هوش هیجانی و عاطفی و حتی منطقی آنان دارد. اما معماری آپارتمانی، امکان چنین رشدی را از کودکان می‌گیرد.

به گزارش ایسنا، به نقل از ایرنا، این روزها که از پس حقوق بخور و نمیر بسیاری از کارمندا که زن و شوهر شاغلند و برای هر اقدام هزینه سازی باید کلی برنامه ریزی کنند تا بتوانند این مرحله را نیز بگذرانند. حالا تصور را ببریم سمت انتخاب محل سکونت و اجاره یا خرید خانه. در این شرایط اقتصادی باید چه کنند؟ «خبرگزاری فارس» گزارشی از این موضوع داشته که می‌خوانیم.

«بچه، بشین!»، «به اون دست زن، جیزه»، «اون طرف نرو، خطرناکه»، «نپر، همسایه ها شاکی میشن» همه ما این عبارات را شنیده یا گفته ایم. عباراتی که نتیجه ای جز پرخاش، لجبازی یا سرخوردگی کودک ندارد. در این گزارش به ریشه شناسی و بررسی عواقب این مسائل می‌پردازیم. مهندس «حسین کریمی» پژوهشگر، طراح و مدرس معماری و شهرسازی ایرانی اسلامی در این باره براینمان می‌گوید.

معماری وارداتی مانع خلاقیت کودک

با ورود معماری وارداتی و غربی مثل آپارتمان های کوچک مقیاس شاهد افزایش پرخاش و کاهش فعالیت کودکان، و در پی آن عدم رشد روحی و فیزیکی و عدم رشد خلاقیت آنان بوده ایم. حتی بخشی از میل کودکان به بازی های مجازی به علت نبود فضای بازی است. در این گزارش به برخی تأثیرات مخرب این نوع معماری بر کودکان می‌پردازیم. در قسمت های بعدی نحوه تأثیر «هنردرمانی معماری» (آرت تراپی) را شرح می‌دهیم تا با ذکر برخی مصادیق و راهکارهای کارآمد، اندکی از اثرات مخرب معماری های وارداتی بر کودکان بکاهیم.

معماری آپارتمانی مانع رشد کودک می‌شود

در اسلام توصیه اکید بر بازی کودکان شده است. امام صادق علیه السلام می‌فرمایند «بگذار فرزندت تا هفت سال به بازی بپردازد، در هفت سال دوم به او ادب بیاموز و در هفت سال سوم مراقب او باش.» حضرت محمد (ص) نیز وجود حالات هیجانی و جوشش در طفل خردسال را نشانه مثبتی دانسته و فرموده اند «شیطنت و ستیزه جویی کودک نشان دهنده افزایش عقل و اندیشه او در بزرگسالی است.» واقعیتی که امروزه پزشکان و روانشناسان هم آن را تأیید می‌کنند؛ آنها می‌گویند بازی موجب افزایش خلاقیت کودکان می‌شود و تأثیر بسزایی بر هوش هیجانی و عاطفی و حتی منطقی کودکان دارد. کریمی با این مقدمه می‌گوید: «دانشمندان معتقدند ۹۰ درصد مغز انسان تا ۶ سالگی رشد می‌کند. این امر اهمیت و ضرورت فراهم کردن بستر فیزیکی رشد و تعالی کودکان را نشان می‌دهد. مغز به طور باورنکردنی، در سال اول ۲ برابر می‌شود. تا ۳ سالگی تا حدود ۸۰ درصد اندازه مغز بزرگسالان و تا ۶ سالگی تا ۹۰ درصد رشد می‌کند. اما معماری وارداتی خصوصاً آپارتمان های کوچک مقیاس بستر مناسبی برای رشد کودکان نیست.»

پوکی استخوان در کمین کودکان آپارتمانی

کریمی با اشاره به آسیب های معماری وارداتی می‌گوید: «کودکان آپارتمانی در وهله اول به کم تحرکی و سپس افزایش وزن مبتلا می‌شوند. به دلیل دریافت ناکافی نور آفتاب دچار کمبود ویتامین D و پوکی استخوان می‌شوند. کم کم کید آنها چرب می‌شود و میزان کلسترل و چربی خون شان بالا می‌رود. بیماری های قلبی و عروقی حتی در سنین خردسالی گریبان شان را می‌گیرد. آنها در آپارتمان از بازی هیجانی محروم هستند و اگر بخواهند برخلاف قواعد آپارتمان نشینی قدمی بردارند و بازی کنند، با مخالفت و ملامت جدی همسایگان روبه رو خواهند شد.»

معماری نامناسب خانه و خشم کودکان

آپارتمان های کوچک با جلوگیری از تخلیه هیجانات کودکان، این هیجانات را به عصبانیت و بیش فعالی تبدیل می‌کنند. در برخی

مطالعات دانشگاه های اروپایی حتی به ناامیدی کودکان در بزرگسالی نیز اشاره شده است. کودکان آپارتمانی همیشه متهم به پرخاشگری بوده اند. درحالی که کودکان فطرتاً شاد و بازیگوش هستند و این بازیگوشی باعث فزونی عقل آنان خواهد شد. به اعتقاد کریمی «جلوگیری از بازیگوشی کودکان در واقع جلوگیری از رشد طبیعی و فطری آنان خواهد بود. پس متهم ردیف اول خشم کودکان، بزرگسالان هستند که با بی تدبیری و انتخاب ناصحیح معماری و خانه هایشان، بستر نامناسبی برای رشد کودکان انتخاب کرده اند.»

کودکان آپارتمانی، نسل درونگرا

جلوگیری از بازی کودکان در آپارتمان های قوطی کبریتی در واقع موجب تخلیه نشدن هیجانانگیز کودکان، رشد نکردن هوش هیجانی و عاطفی و منطقی، رشد نکردن قوه تخیل، رشد نکردن مهارت و قدرت فیزیکی و چاقی آنان شده است. کریمی با بیان این موضوع می گوید: «کودکان پرورش یافته در آپارتمان های کوچک به دلیل فعالیت فیزیکی کم، بیشتر به سمت درونگرا، حساس و زودرنج شدن و کاهش تناژ صدا می روند. برخلاف کودکان شهری، کودکان روستانشین به دلیل داشتن فضای بازی طبیعی، بسیار پویا، فعال، پرقوت و سرشار از انرژی هستند. تخلیه انرژی کودکان در روستا موجب خواب و خوراک بهتر آنان نیز می شود.»

تبلیغات، عامل تمایل روستاییان به آپارتمان نشینی

کریمی متهمان این خطری که آینده کشور را تهدید می کند، معماران و شهرسازان غربگرا، مسئولان وزارت راه و شهرسازی و در نهایت مردم می داند. اما به اعتقاد او «مردمی که به اجبار آپارتمان های کوچک را انتخاب می کنند با افرادی که به دلیل غرب زدگی، عاشق آپارتمان می شوند، فرق دارند.» این پژوهشگر معماری ایرانی اسلامی با اشاره به اینکه امروز در روستاها هم با اینکه کمبود زمین نداریم، شاهد آپارتمان نشینی هستیم می گوید «یکی از دلایل گرایش روستانشینان به آپارتمان نشینی و فرهنگ غربی صداوسیما است. مثلاً در فیلم ها همیشه صاحبان زندگی های شاد، زیبا و لاکچری ساکن ساختمان های غربی با نمای رومی و... هستند. اما برای نمایش زندگی ضعیف و سطح فرهنگی پایین، از لوکیشن خانه های قدیمی ایرانی استفاده می شود. این شرطی سازی در ذهن مردم تأثیر بسزایی دارد.» با توجه به نکات گفته شده باز هم می توان به طراحی اسلامی در همین آپارتمان هایی که مانع رشد صحیح کودکان هستند، پرداخت. نکاتی وجود دارد که می توان بخشی از آنها را در هر خانه ای و با هر ظرفیتی ایجاد کرد.»